

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра географії та природознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ГЕОГРАФІЯ

Освітня програма Географія

Спеціальність 106 Географія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри географії та природознавства
Протокол № 1 від “15” вересня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання
5. Компетентності
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи суспільної географії
Рівень вищої освіти	першого (бакалаврського)
Викладач (-і)	Закутинська Ірина Іванівна
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	irina.zakutynska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	семестровий
Обсяг дисципліни	90, 3 кредити
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	щотижня
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальний курс «Соціально-економічна географія України» має важливе значення у підготовці бакалаврів географії, так як формує необхідні знання та практичні навички для подальшої фахової підготовки та практичної діяльності магістрів економічної і соціальної географії. Навчальний курс «Соціально-економічна географія України» на основі просторового аналізу дає уявлення студентам-географам про природо-ресурсний потенціал України, особливості демографічних процесів, галузеву структуру господарства, територіальні аспекти розвитку економіки України тощо. Такий аналіз дозволяє студентам-географам виявити широке коло взаємопов'язаних проблем у соціально-економічному розвитку України, оцінити перспективи функціонування господарства нашої країни в сучасних ринкових умовах та необхідність інтеграції України у світове господарство. Навчальний курс «Соціально-економічна географія України» має між предметні зв'язки з рядом інших дисциплін, зокрема, з такими навчальними курсами як «Основи суспільної географії», «Техніко-економічні основи виробництва», «Економічна географія країн світу», «Соціальна географія», «Географія сфери обслуговування», «Фізична географія України», «Теорія і методологія географічних досліджень» тощо.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Основною метою навчального курсу є: формування знань у студентів-географів про економіко-географічне положення своєї держави, природно-ресурсний потенціал України, сучасну демографічну ситуацію, особливості розвитку її економіки та господарську діяльність населення України, про розвиток та розміщення провідних галузей господарства та міжгалузевих комплексів, особливості формування суспільно-географічних районів, про сучасні проблеми і перспективи розвитку господарства України. Важливим завданням навчального курсу є формування практичних навичок дослідження та аналізу стану соціально-економічного розвитку галузей та окремих територій України, визначення перспектив їх розвитку.</p>	
4. Результати навчання компетентності	

- Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.
- Пояснювати особливості організації географічного простору.
- Аналізувати географічний потенціал території
- Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.
- Розуміння обумовленості якості, рівня і способу життя людських спільнот особливостями просторової організації політичної, економічної, культурної та інших соціосфер.
- Поглиблені знання про принципи структурної й функціональної організації географічних (в т.ч. рекреаційних) об'єктів, явищ і процесів, професійне володіння методами систематизації, типології та класифікації.
- Синтезувати та застосовувати знання теоретичних основ географічних наук для моніторингу і оцінки природних умов, розвитку економіки, населення та соціальної сфери країн та, України зокрема.

5. Компетентності

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах.
- Здатність до ефективного комунікування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні наукові терміни з географії та туризму.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу 90 год

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	106 Географія	четвертий	вибіркова

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Основи соціально-економічної географії України. Україна на економічній та політичній карті світу Предмет та об'єкт економічної географії України. Значення курсу, структура та завдання курсу. Цілі та завдання курсу в	Лекція, практичне заняття	[2,6,8,15]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	1	До наступного заняття за розкладом

системі вищої географічної освіти. Визначні українські економіко-географи. Суспільно-географічне положення України. Сучасний державний та адміністративно-територіальний устрій, форма правління. Політико-географічне положення України. Господарський потенціал.					
Тема 2. Історико-географічні аспекти формування території України та її господарського освоєння Походження назви «Україна». Основні етапи формування сучасної державної території України. Історія формування території і розвитку економіки Слобідської України. Особливості історичного і економічного розвитку на період XIX-XX ст. Формування кордонів України в ході Другої світової війни. Сучасна конфігурація кордонів країни. Українська державна територія й етнічні землі	Лекція, практичне заняття	[7,30,10,15]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	1	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Етно - демографічні особливості України. Особливості українського етно- і націогенезу. Етнографічні територіальні відмінності. Сучасна демографічна ситуація в Україні. Динаміка чисельності населення України за статистичними показниками. Середня густина та щільність населення по регіонам України. Соціальна структура населення. Працересурсний потенціал. Структура та особливості трудових ресурсів України. Рівень забезпеченості трудовими ресурсами макрорегіонів і регіонів України та фактори, які впливають на цей процес. Структура зайнятості населення. Рівень зайнятості трудових ресурсів в окремих регіонах. Середня тривалість життя. Рівень освіти в Україні та по окремим регіонам. Особливості розселення. Регіони з найбільш високою концентрацією міського населення. Розміщення сільського населення по території України.	Лекція, практичне заняття	[7,9,11,12,19,30,20,35,41]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Національна економіка Поняття "економіка України" та його економіко-географічні особливості та структура господарства. Секторальна модель економіки та суспільна організація виробництва. Чинники розміщення та форми просторової організації національної економіки. Сучасна динаміка ВВП.	Лекція, практичне заняття	[13,14,17,21,39,43]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	1	До наступного заняття за розкладом

Економічні складові національної безпеки України.					
Тема 5. Сільське господарство України Сучасне сільське господарство, його складові. Вплив природних чинників на аграрне виробництво. Структура сільськогосподарських угідь та географія вирощування основних культур. Тваринництво. Зональна спеціалізація сільського господарства України.	Лекція, практичне заняття	[1,2,5,23,25,42]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Лісове господарство України Структура лісового господарства України, його основні напрямки діяльності. Особливості лісозабезпеченості України. Чинники, що впливають на стан та діяльність лісового господарства України. Сучасні проблеми лісокористування в Україні.	Лекція, практичне заняття	[13,21,24,42]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом
Тема 7. Добувна промисловість України Класифікація мінеральних ресурсів за використанням. Забезпеченість України мінеральними ресурсами. Видобування паливних мінеральних ресурсів в Україні. Основні й перспективні райони видобування кам'яного вугілля, нафти, природного газу в Україні. Видобування металічних руд в Україні. Розвиток і розміщення виробництв із видобутку залізних, марганцевих руд і руд кольорових металів в Україні. Видобування мінеральної нерудної сировини в країнах світу в Україні.	Лекція, практичне заняття	[14,28,2,22,40]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом
Тема 8. Виробництво та постачання електроенергії Значення електроенергетики. Типи електростанцій, основні чинники їх розміщення. Паливно-енергетичний баланс. Найбільші ТЕС, АЕС, ГЕС. Особливості роботи АЕС, чинники їх розміщення. Використання відновлювальних джерел енергії. Проблеми та перспективи використання енергетичних ресурсів в Україні.	Лекція, практичне заняття	[37,42,2,22]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	3	До наступного заняття за розкладом
Тема 9. Металургійне виробництво України Чорна та кольорова металургія. Значення металургії в економіці України. Виробнича структура галузі. Форми організації виробництва. Типи підприємств. Сучасні чинники розміщення підприємств чорної та кольорової металургії. Сучасні технології виробництва чавуну та сталі.	Лекція, практичне заняття	[21,42,2,39]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	3	До наступного заняття за розкладом

Особливості територіальної структури галузі.					
Тема 10. Хімічне виробництво України. Виробництво деревини, паперу Значення, особливості та основні чинники розміщення хімічного виробництва. Основні центри виробництва хімічної продукції. Регіональне розміщення виробництв основної хімії, хімії органічного синтезу. Виробництво деревини, паперу в Україні, особливості технологій та чинники розміщення підприємств. Основні напрямки використання продукції деревообробної промисловості. Перспективи розвитку хімічного виробництва.	Лекція, практичне заняття	[33,42,13,43]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	3	До наступного заняття за розкладом
Тема 11. Виробництво машин та устаткування в Україні Структура галузі. Значення галузі в економіці України. Історичні передумови розвитку. Виробничі особливості галузі: а)види сировини та енергії; б)типи підприємств, форми організації виробництва, технологічні особливості виробничого процесу. Розміщення галузей: а)фактори(чинники) розміщення; б)географія галузей. Сучасний стан, проблеми й перспективи розвитку.	Лекція, практичне заняття	[22,27,33,42,44]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	4	До наступного заняття за розкладом
Тема 12. Виробництво тканин, одягу, взуття Основні характеристики виробничого процесу та чинники розміщення підприємств. Особливості текстильного, швейного, шкіряного та взуттєвого виробництва в Україні. Народні промисли. Проблеми що існують у розвитку легкої промисловості.	Лекція, практичне заняття	[2,24, 38]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	1	До наступного заняття за розкладом
Тема 13. Виробництво харчових продуктів, напоїв Чинники розміщення підприємств, що виробляють харчові продукти. Харчова промисловість в Україні, її структура. Особливості технологій підприємств харчової промисловості.	Лекція, практичне заняття	[13,24,34,39]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	1	До наступного заняття за розкладом
Тема 14 Транспорт Місце транспорту в територіальній організації суспільства. Структура пасажирських та вантажних перевезень. Структура товарообігу й пасажирообігу. Суспільно-географічні особливості основних транспортних галузей. Міжнародні транспортні коридори на території України.	Лекція, практичне заняття	[16,33,39,44]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	1	До наступного заняття за розкладом
Тема 15. Торгівля в Україні	Лекція,	[24,39,41,42]	Опрацювати	1	До

Торгівля як вид послуг, її форми та показники. Обсяги та структура експорту й імпорту товарів і послуг в Україні. Чинники концентрації роздрібної торгівлі в населених пунктах та регіонах. Напрямки зовнішньоторговельних зв'язків України	практичне заняття	[,43]	лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття		наступного заняття за розкладом
Тема 16. Туризм Туризм як складова національної економіки, його види та чинники розвитку. Туризм в Україні. Міжнародний туризм. Основні туристичні регіони України. Об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні.	Лекція, практичне заняття	[5,24,42]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	1	До наступного заняття за розкладом
Тема 17. Наукова діяльність. Освіта. Охорона здоров'я Роль науки й освіти в суспільстві. Особливості наукової та освітньої діяльності. Форм просторової організації наукових досліджень. Найвідоміші центри науки та охорони здоров'я в Україні.	Лекція, практичне заняття	[5,6,41]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	1	До наступного заняття за розкладом
Тема 18. Фінансова діяльність. Комп'ютерне програмування Фінансові послуги в Україні. Аутсорсинг. Аутсорсинг інформаційних технологій.	Лекція, практичне заняття	[5,43]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	1	До наступного заняття за розкладом
Тема 19. Особливості суспільно-географічного районування України (за різними авторами). Характеристика економічних районів. Основи соціо-,економіко-географічного районування. Ознаки району. Суспільно-географічне районування України. Основні суспільно-географічні макрорайони України (за О. Шаблієм, Ф. Заставним, М. Пістуном, А. Голіковим). Склад і особливості формування території. Спеціалізація району. Історичні особливості формування і розвитку господарства району. Природно-ресурсний потенціал району. Демографічна ситуація. Георелігійна ситуація. Загальна характеристика господарства. Промисловість економічного району. Агропромисловим комплекс району. Умови та чинники розвитку і спеціалізації. Соціальний комплекс району. Транспортний комплекс району. Суспільно-географічні зв'язки з іншими районами України та зарубіжжям. Проблеми та перспективи розвитку.	Лекція, практичне заняття	[13,34,39,40]	Опрацювати лекційний матеріал, пройти тестування до попередніх тем	2	До наступного заняття за розкладом

<p>Тема 20. Суспільно-географічна характеристика економічних районів. Особливості та перспективи розвитку України. Склад і особливості формування території. Спеціалізація району. Історичні особливості формування і розвитку господарства району. Природно-ресурсний потенціал району. Демографічна ситуація. Георелігійна ситуація. Загальна характеристика господарства. Промисловість економічного району. Агропромисловим комплекс району. Умови та чинники розвитку і спеціалізації. Соціальний комплекс району. Транспортний комплекс району. Суспільно-географічні зв'язки з іншими районами України та зарубіжжям. Проблеми та перспективи розвитку.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[13,27,34,39,40]</p>	<p>Підготовка до контрольної роботи</p>	<p>2</p>	<p>До підсумкового заняття</p>
--	----------------------------------	-------------------------	---	----------	--------------------------------

7. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>100 балів – 50 балів протягом сьомого семестру та 50 балів за екзамен “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повне обґрунтоване вирішення завдань, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до вирішення конкретних завдань, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу. Головна мета їх – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. Основною вимогою є повні та обґрунтовані відповіді на питання, аналіз причинно-наслідкові зв'язків</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни</p>
<p>Умови допуску до підсумкового</p>	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточне тестування (10 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (15 балів);

контролю	<ul style="list-style-type: none"> - оцінка за контрольну роботу (15 балів); - оцінка за самостійну роботу (10 балів).
8. Політика курсу	
<p>- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації).</p> <p>Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.</p>	
Політика щодо академічної доброчесності	
<p>Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контрольів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf.</p>	
<p>У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.</p>	
<p>В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf</p>	
Політика щодо перескладання змістових модулів та оскарження оцінювання	
<p>Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasyliya-Stefanyka.pdf</p>	
Участь в опитуванні (анкетуванні)	
<p>По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності https://d-learn.pnu.edu.ua/ щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний</p>	

характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді.

Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

1. Білик Ю.Д. Економічні проблеми агропромислового комплексу України в умовах формування ринкових відносин / Юрій Дмитрович Білик. – К., 1998. – 200 с.
2. Гайдуцький П. І. Аграрна реформа в Україні / Гайдуцький П. І., Саблук П. Т., Лупенко Ю. О. та ін.; за ред. П. І. Гайдуцького. – К. : ННЦ ІАЕ, 2005. – 424 с.
3. Географічна енциклопедія України. – К. – У 3-х т. – 1989; 1990; 1993.
4. Географія Української РСР / За ред. М.Д. Пістуна, Є.Й. Шиповича. – К., 1982.
5. Географія: підручник для 9 класу загальноосвіт. Навч.закладів/ Й.Р. Гілецький, Р.Р. Сливка, Я.Д. Атаманюк, Р.Д. Чобан. – Харків: Вид-во «Ранок», 2017. – 208 с.
6. Голиков А.П. Вступ до економічної і соціальної географії: Підручник / А.П. Голиков, Я.Б. Олійник, А.В. Степаненко. – К.: Либідь, 1996. – 316 с.
7. Дністрянський М. С. Етнополітична географія України: проблеми теорії, методології, практики : монографія / М. С. Дністрянський; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 479 с.
8. Дорогунцов С. І. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Підручник / Дорогунцов С. І., Т. А. Заяць, Ю. І. Пітюренко та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф., чл.-кор. НАН України С. І. Дорогунцова. – Вид. 3-тє – К. : КНЕУ, 2008. – 992 с. 31
9. Доценко А.І., Зінич В.Т. та ін. Регіональне розселення в Україні: стан та прогноз. – К., 2007.
10. Жупанський Я.І. Економічна і соціальна географія України : матеріали для практичних і семінарських занять та вказівки до їх виконання / Ярослав Іванович Жупанський, І. Пушкар, І. Березка, інш. – Тернопіль : Астон, 1998. – 319 с.
11. Жупанський Я.І. Історія географії в Україні: навчальний посібник, видання друге, доповнене. – К., 2006. – 275 с.
12. Жупанський Я.І. Словник термінів і понять з географії / Я.І. Жупанський. – Чернівці: Технодрук, 2006. – 192 с.
13. Заблоцький Б.Ф. Економіка України: національна економіка України. / Б.Ф. Заблоцький. – Львів : Новий світ-2000, 2009. – 582 с.
14. Заставний Ф. Проблеми депресивності в Україні (соціально-економічної, екологічної, демографічної): Монографія / Федір Дмитрович Заставний. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2006. – 348 с.
15. Заставний Ф.Д. Географія України: в 2 кн. : навчальний посібник для вузів / Федір Дмитрович Заставний. – Львів : Світ, 1994. – 472 с.
16. Зеркалов Д.В. Транспорт України: Довідник / Д.В. Зеркалов. – К. : Основа, 2006. – 704 с.
17. Іщук С. І. Розміщення продуктивних сил (теорія, методи, практика). Вид.6-те. / Степан Іванович Іщук – К. : Європейський університет, 2004. – 216 с.
18. Качан Є.П. Розміщення продуктивних сил України: Підручник / За ред. проф. Є.П. Качана. – К. : ВД «Юридична книга», 2004. – 547 с.
19. Лозинський, Р. М. Мовна ситуація в Україні (суспільно-географічний погляд) : монографія / Р. М. Лозинський; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – 502 с.
20. Людський розвиток в Україні: можливості та напрями соціальних інвестицій / За ред. Е.М. Лібанової. – К., 2006.
21. Масляк П.О. Географія України. – К., 2000. 33
22. Немец Л.Н. Устойчивое развитие: социально-географические аспекты (на примере Украины). – Харьков, 2003.

23. Огінський А. М. Національна система сільського господарства: вступ до загальної теорії і практики державного управління / Огінський А. М. – К. :ІАЕ, 1999. – 368 с.
24. Паламарчук М. М. Економічна і соціальна географія України з основами теорії : Посібник для геогр.вузів / Михайло Миколайович Паламарчук, Олександр Максимович Паламарчук. – Київ : Знання, 1998 . – 416 с.
25. Пістун М.Д. Географія агропромислових комплексів України / Пістун М.Д., Гуцал В.О., Провотар Н.І.– К. : Либідь, 1997. – 198 с.
26. Пістун М.Д., Мезенцев К.В., Тьорло В.О. Регіональна політика в Україні: суспільно-географічний аспект. – К., 2004.
27. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку / За ред. З.С. Варналія. – К., 2005.
28. Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України. – У 3-х част.: підручн. / Валерій Петрович Руденко. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010. – 552 с.
29. Руснак П.П. Економіка сільського господарства / Руснак П.П., Жабка В.В., Рудий М.М., Чалий А.А.; за ред. Ружа П. П. – К. : Урожай, 2006. – 477с. 32
30. Семененко В.І., Радченко Л.О. Історія України. – Х., 2000.
31. Стешенко В., Рудницький О., Хомра О., Стефановський А. Демографічні перспективи України до 2026 року / НАН України; Інститут економіки. — К., 1999. — 55 с.
32. Суспільна географія. Основи теорії / Укладач В.І. Єфименко. – К.: Шлях, 2006.
33. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії. – Одеса: Астропринт, 2001.
34. Трансформація структури господарства України / За ред. Г.В. Балабанова, В.П. Нагірної, О.М. Нижник. – К., 2003
35. Хомра О.У., Ожеван М.А., Петрова Т.П., Нагорний В.І., Примак О.Г. Трудова міграція громадян України. Біла книга. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2006. – 201 с.
36. Шаблій О.І. Основи суспільної географії : підручник для вузів / Олег Іванович Шаблій. – Львів: Видавництво Львівського університету ім. І. Франка, 2012.
37. Шаблій О.І. Соціально-економічна географія України: Навчальний посібник / О.І. Шаблія. –Львів: Світ, 2000.
38. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки: Навчальний посібник / Л. А. Швайка – К. : Знання, 2006. – 435 с.

Інформаційні ресурси

39. Економіка України. Політико-економічний журнал. www.nbuv.gov.ua
40. Економіка України. <http://www.economy.com.ua/>
41. Державна служба зайнятості. <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>
42. Державний комітет статистики. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
43. Міністерство економіки України. <http://www.me.gov.ua/>
44. Міністерство транспорту і зв'язку. <http://www.mtu.gov.ua/>

Викладач _____ Закутинська І.І.